

Міністерство освіти і науки України
Університет в Любляні, Словенія
Близькосхідний технічний університет, Туреччина
Центр антропології інституту археології та етнографії
Національної академії наук Азербайджану
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради»

НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ФІЛОСОФСЬКО-ТЕОРЕТИЧНІ КОНТЕКСТИ ТА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

03-04 грудня 2021 р.

Дніпро

2021

УДК 303
ББК 63.3
Н 53

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради
(протокол № 3 від 16 грудня 2021 року)*

За редакцією:

ВИСОЦЬКА Ольга Євгенівна, д.філос.н., доц., завідувач кафедри філософії КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР»

Рецензенти:

КРИВОШЕЙН Віталій Володимирович, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

МУРАШКІН Михайло Георгійович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

ВАТКОВСЬКА Марина Григорівна, кандидат філософських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та методичної роботи, професор кафедри загальної, спеціальної педагогіки, реабілітації та інклюзивної освіти КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР».

Н 53 Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. 03-04 грудня 2021 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». / Наук. ред. О.Є. Висоцька. - Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. - 456 с.

У збірник вміщено матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика», що присвячена найбільш важливим аспектам неперервної освіти; шляхам формування духовно-ціннісної сфери особистості; проблемам безпеки в сучасному світі, міжнародним відносинам в контексті сталого розвитку; перспективам розвитку вищої освіти та освіти дорослих, напрямкам становлення методологічної культури та професійних компетентностей вчителя Нової української школи. Також представлений досвід закладів вищої, середньої та дошкільної освіти щодо напрямків неперервної освіти для сталого розвитку, презентовано кращі практики упровадження її складових – громадянської, екологічної освіти; здоров'язберігаючих освітніх технологій.

Рекомендовано для науково-педагогічних та педагогічних працівників вищої і післядипломної освіти, керівників закладів середньої та дошкільної освіти, працівників методичних служб, вихователів, вчителів, докторантів, аспірантів, студентів.

© Колектив авторів, 2021

© ДАНО, 2021

Maslak Hanna Serhiivna

Head of Department of Biochemistry and Medical Chemistry

Chernousova Nataliia Mykhailivna

associate professor of Department of Biochemistry and Medical Chemistry

Chernenko Halyna Petrivna

teacher of Department of Biochemistry and Medical Chemistry

Peleshenko Hanna Borysivna

*assistant professor of Department of Biochemistry and Medical Chemistry,
Dnipro State Medical University*

FEATURES OF CONTENT PREPARATION FOR ON-LINE BIOCHEMISTRY TEACHING AT A MEDICAL UNIVERSITY

The training of a clinician in a medical school begins with mastering the fundamental disciplines that are taught in the junior courses.

Among them, in terms of volume and importance, a complex of chemical disciplines stands out – medical chemistry, bioorganic and biological chemistry, which are closely interrelated with such functional disciplines as biology, histology, normal and pathological physiology, pharmacology.

In the conditions of on-line training, which is dictated by events connected with Covid lockdown situation and is carried out using Internet resources, such as the Google-meet platform, Moodle, each lesson in biological chemistry requires a serious and diverse preparation of material, which includes:

- presentation of the lecture, which is held on-line, Power Point presentation is provided to students on the website of the department and in Moodle in advance,

- the form of the protocol in the workbook with a list of theoretical questions on the topic of the lesson, in preparation for which the student gives written answers, including schemes of metabolic processes, writing reactions, filling out tables, as well as solving situational problems,

- educational content that is used by the teacher when conducting on-line classes. The content includes a set of flash-cards for each individual question of the topic, which are provided in two versions - problematic (with incomplete information on the names of metabolic pathways, enzymes and metabolites, etc.), which allows organizing a lively discussion, and a confirmation option with all correct elements of the scheme.

To support the interest of students, assignments are offered to them as knowledgeable in the topic to find errors in deliberately incorrectly depicted diagrams. The activation of communication between students and the revitalization of the atmosphere during the video lesson is facilitated by tasks-games in teams, for example, the calculation of the amount of ATP during the oxidation of saturated fatty acids and a comparative analysis of the energy balance of glucose and glycerol oxidation in various cells.

For each lesson, students are offered a selection of a large number of videos, lectures from various Internet resources, which can both be used by students to prepare for the lesson and during the discussion of the topic during the lesson.

The final stage of the lesson is the solution of situational problems with specific clinical cases. This ensures that the theoretical aspects of biochemistry are linked to the practical actions of the clinician, and are aimed at increasing the motivation to study biochemistry.

The final test of knowledge for each topic includes testing students using the Moodle platform. The latter aspect is an effective and fast method and plays an important

role in the orientation and preparation of students for the Krok-1 licensed exam at medical universities.

Thus, the developed educational and methodological complex in biological chemistry can contribute to the active assimilation of program material, a greater understanding of the relationship of metabolic pathways in the human body and offers a fundamental basis for using knowledge in practice.

**Білан Анастасія Андріївна
Радченко Дар'я Олександрівна**

студентки, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах освіта є одним із найважливіших чинників забезпечення економічного розвитку України. Саме освіта багато в чому визначає майбутнє планети та світового співтовариства, в якому зростає розуміння ролі освіти як інструменту сталого розвитку та добробуту людини.

XXI століття - це час переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, в якому якість людського потенціалу, рівень освіти та культури все населення має вирішальне значення для економіки та соціального просування країни. Глобалізація соціального, економічного та культурного процесів, що відбуваються у світі, перспективи розвитку Української держави, вони вимагають глибокого оновлення системи освіти протягом наступних двох десятиліть, викликають його ініціативний характер. Університети і вища освіта є основою всебічного розвитку держави і суспільства. Останні події в Україні показали необхідність її реформування. У цьому контексті було прийнято новий закон «Про вищу освіту», який закладає основні правові, організаційні, фінансові основи функціонування системи вищої освіти, створює умови для посилення співпраці органів державної влади та бізнес-спільноти з вищою освітою.

Мета статті – розробка заходів щодо посилення ролі держави у підвищенні якості вищої освіти в Україні з урахуванням можливостей вищої освіти навчальних закладів та потреби роботодавців у кваліфікованих спеціалістах.

Проблеми розвитку освіти завжди були в центрі уваги вчених. У роботі багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених висвітлюються питання раціонального управління фінансовими та матеріальними ресурсами навчальних закладів, шляхи пошуку нових джерел поповнення їхнього бюджету, засоби адаптації до нових ринкових умов, напрями реалізації освітньої діяльності, послуг та їх наближення до світових стандартів. Ці питання в різний час досліджували С.Вовканич, Ю.Н. Алексєєв, І.М. Бескид, Я.Я. Болюбаш, Ю.Я. Бобало, І.А. Вакарчук, Ю.М. Вітренко, Є.Г. Єфімов, М.З. Згуровський, Р.Ю. Кігель, К.В. Корсак, В.Г. Кремень, В.І. Куценко, М.Я. Матвеєв, В.М. Новіков, А.І. Устенко, В.А. Яблонський, Г. Беккер, Т. Шульц та ін.

С. Вовканич має рацію, коли пише, що «не підготовка обізнаного робітника обмежується здобуттям базової вищої освіти тільки шляхом засвоєння стандартних університетських програм. Його суттєвою ознакою є участь у розвитку та створенні знань. Здебільшого такі працівники, на відміну від звичайних, рутинні послуги в процесі виробництва або управління, надання аналітичних послуг на основі створення, модифікації та синтезу знань» [0, с.11].

Державна політика у розвитку української освіти спрямована на досягнення сучасного світового рівня, активізацію та подальший розвиток національних науково-освітніх традицій, оновлення змісту, форм і методів навчання, підвищення

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. СВІТОГЛЯДНІ АСПЕКТИ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ: ФІЛОСОФІЯ, КУЛЬТУРА ТА ОСВІТА. ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-ЦІННІСНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ: ІДЕЇ ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ.....	3
<i>Аксютін Д. В.</i> Епістемологічні передумови повороту постнекласичної думки до метаонтології особистості.....	3
<i>Айтов С. Ш.</i> Історична антропологія як філософія історії та формування освітою розуміння сучасної соціокультурної динаміки.....	5
<i>Sari Sh.</i> Spiritual and Moral Shades of Socio-Political Problems in Modern Poetry....	7
<i>Гнатюк Я. С.</i> Зовнішнє і внутрішнє в історії філософії як метатеорії.....	9
<i>Гайворонська Т. О.</i> Становлення глобальної свідомості в світі розвитку неперервної освіти.....	10
<i>Ісаєва С. О.</i> «Етика відповідальності» Еммануеля Левінаса як нововідкриття граничності комунікації в добу Постмодерну.....	12
<i>Делова Л. А.</i> Изучение традиционных нравственных парадигм как фактор формирования духовно-ценностной сферы личности.....	14
<i>Дицюра Н. О., Удовенко Н. В, Петренко Р. В.</i> Роль та значення духовних цінностей в становленні особистості школярів.....	15
<i>Долга О. Д.</i> Синкретизація критичного та емоційного мислення у технології «автентичної інтерпретації».....	17
<i>Лисоколенко Т. В.</i> Феномен гри: від сталості до полісемантизму.....	19
<i>Казмірчук А. С., Бондаренко А. С.</i> Світоглядні аспекти неперервної освіти: філософія, культура та освіта.....	21
<i>Міхайлова А. В., Малюта О. М.</i> Сучасна парадигма мислення та її проблематика	24
<i>Малярченко Л. В.</i> Формування духовно-ціннісної сфери особистості: ідеї та практична реалізація.....	25
<i>Мурашкін М. Г.</i> Філософія про вищий стан свідомості як компенсаторне осяяння (релігієзнавчий аналіз).....	29
<i>Пічурін В. В.</i> Психологія особистості та її педагогічний потенціал.....	31
<i>Рогова О. Г.</i> Людинотворчий потенціал курсів морального спрямування (роздуми перед подією повернення етики в НУШ).....	33
<i>Ліницька І. В., Чиновата З. А., Рогов Б. В., Руденький Д. С.</i> Культурологія та фізика: гармонійний тандем. творчість Леонардо да Вінчі.....	35
<i>Романенко М. І.</i> Емоційний інтелект як проблема для нової української школи...	37
<i>Третьякова О. Є., Нашиванько О. В.</i> Основні напрямки розвитку відкритого духовного суспільства в Україні.....	39
<i>Прохоров А. В.</i> Масштабированные постнеклассические законы саморазвития человека.....	41
<i>Сагуйченко В. В.</i> Суспільні рамки якісної освіти: досвід ЄС та України.....	43
<i>Хромова О. І.</i> Синергетика як методологія неперервної освіти.....	45
<i>Швидун Л. Т.</i> Освітня мобільність в умовах пандемії: перспективи та ризики....	47
<i>Філіна І. О., Мизгіна Т. І.</i> Про послаблення логічного мислення: витоки проблеми.....	49
<i>Татарінова Є. С., Хорищенко Д. В.</i> Основні ідеї філософії Григорія Савовича Сковороди.....	51
<i>Шевченко Л. В.</i> Духовно-моральні цінності як першооснова виховання сучасного здобувача освіти і ЗДО.....	52
<i>Шабанова Ю. О.</i> Освіта розуміння та усвідомлення як умова неперервності.....	55
<i>Солоділова О. В.</i> Неперервна освіта як основа формування світогляду.....	57

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНА ОСВІТА: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА. УПРАВЛІНСЬКІ КОНТЕКСТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ. ВИЩА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ. РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	59
<i>Береда Т. М.</i> Удосконалення механізмів управління професійним розвитком педагогічних працівників у закладі загальної середньої освіти в умовах змішаного навчання.....	59
<i>Богодист М. І., Самодумська О. Л.</i> Навчальні проєкти у неформальному освітньому просторі дорослих.....	61
<i>Братаніч Б. В., Кравченко Л. А., Струкова Т. А.</i> Освіта для сталого розвитку як основа системних освітніх реформ.....	63
<i>Багнюк С. С., Шпак Х. М.</i> Неперервна освіта для сталого розвитку: теорія та практика.....	65
<i>Huseynova P.</i> Intigam Specific Features of Social Adaptation of a Child from an Incomplete Family.....	67
<i>Турута О. В., Жидкова О. О.</i> Інформаційно-комунікаційні технології як інструмент інноваційного розвитку сучасної освіти.....	69
<i>Яшина О. М.</i> Державне управління сферою культури: формування духовно-ціннісної сфери особистості.....	70
<i>Гордєєва О. І., Косміна І. А.</i> Принцип міцності засвоєння знань, умінь і навичок як інноваційний підхід в освітній діяльності.....	72
<i>Pashayeva T. Sh.</i> Pedagogical Environment in Azerbaijan in the Period of Safarali Bey Valibayov.....	74
<i>Бондаренко О. М., Ткаченко В. М., Козуб К. І.</i> Онлайн-інструменти для організації дистанційного навчання.....	75
<i>Василенко Т. В., Василенко А. А.</i> Навчання студентів ефективній комунікації....	77
<i>Vasylenko T., Vasylenko A.</i> Chronic Fatigue Syndrome in Medical Students.....	79
<i>Демченко Т. В., Гарагуля І. С., Василенко Т. В.</i> Використання у навчанні кейс-методик під час пандемії COVID-19.....	81
<i>Гашинова К. Ю., Дитятковська Є. М., Корецька О. В., Дмитриченко В. В., Коваленко О. Ю., Разумний Р. В., Недогібченко Н. О.</i> Методика проведення тематичного удосконалення з алергології для лікарів-стоматологів.....	84
<i>Гарагуц С. Л., Миколайчук В. В.</i> Мотивація професійного зростання студентів в умовах впровадження концепції неперервної освіти.....	85
<i>Гашинова К. Ю., Коваленко О. Ю., Разумний Р. В., Рудакова В. В., Суська К. С., Бойко О. О.</i> Особливості практичного навчання студентів раціональному та безпечному використанню лікарських засобів на курсі «Клінічна фармакологія».....	87
<i>Гетман М. Г., Сімонова Т. А., Писаревська О. В., Пісоцька Л. А., Лакіза Т. В.</i> Особливості викладання внутрішньої медицини для випускників зі спеціальності «Магістр медицини».....	89
<i>Делова Л. А.</i> Особенности работы высшей школы в условиях антиковидных ограничений.....	91
<i>Жержова Т. А., Островська С. С.</i> Інновації у симуляційному навчанні на кафедрі акушерства, гінекології та педіатрії.....	92
<i>Зубарева С. О.</i> Проблемні напрями дистанційної освіти.....	93
<i>Жержова Т. А., Островська С. С.</i> Використання дистанційних методів навчання в умовах пандемії COVID-19.....	95
<i>Гашинова К. Ю., Коваленко О. Ю., Дмитриченко В. В., Родіонова В. В., Коваленко О. М.</i> Лекція, як важливий фактор навчання студентів-стоматологів у медичному університеті.....	97
<i>Жержова Т. А., Островська С. С.</i> Анкетування студентів у навчальному процесі	98
<i>Кондра О. В.</i> Тестування як необхідний елемент навчального процесу.....	99

Коробова Т. С. Особливості розвитку сучасної вищої освіти в Україні.....	101
Ключка С. І., Старовойтенко Н. В. Роль наукового гуртка в процесі фахової підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності «Лісове господарство».....	102
Ніколенко Л. М., Власова Є. Р. Використання онлайн-ресурсів у профілактиці психологічного насильства.....	104
Ленець О. Є. Систематизація досвіду використання технологій дистанційного навчання на заняттях з «Охорони праці та охорони праці в галузі».....	105
Никифорова А. Р. Неперервна освіта як засіб підвищення стандартів дослідницької діяльності громадських активістів (на матеріалах доповіді Amnesty International «Не приватна справа...» від 11 листопада 2020 р.).....	107
Мошенець К. І. Досвід використання елементів дистанційного навчання на кафедрі ендокринології Дніпровського державного медичного університету.....	109
Пахольчук Т. М., Усачова О. В., Конакова О. В., Сіліна Є. А., Дралова О. А. Використання сучасних підходів до викладання питань імунопрофілактики в умовах дистанційного навчання на кафедрі дитячих інфекційних хвороб.....	111
Мирошніченко Е. С. Modern Possibilities for the Organisation of the Educational Process Using New Technologies.....	113
Плаксіна О. І. Дидактична взаємодія у вищій школі і сучасні підходи до неї: зміст і прояви.....	115
Єхалов В. В., Пилипенко О. В. Прокрастинація у здобувачів вищої медичної освіти.....	118
Перетяцько І. П., Смирнова А. М. Висвітлення проблем захворюваності ВІЛ-інфекцією в Україні.....	120
Maslak H. S., Chernousova N. M., Chernenko H. P., Peleshenko H. B. Features of content preparation for on-line biochemistry teaching at a medical university.....	123
Білан А. А., Радченко Д. О. Проблеми та перспективи вищої освіти в Україні.....	124
Світайло С. В. Особливості компетентнісної підготовки вчителя музичного мистецтва.....	126
Старовойтенко Н. В., Ключка С. І. Міждисциплінарний підхід у формуванні екологічної свідомості студентів технічного спрямування.....	128
Пахольчук О. П. Особливості підготовки студентів з дитячої хірургії в умовах дистанційного навчання.....	131
Андрющенко А. С. Антикризове управління у сфері охорони здоров'я сучасної України.....	134
Чернявська О. В. Гейміфікація як технологія неперервної освіти.....	136
Хомазюк О. Г. Педагогічні умови організації медіаосвіти у військових закладах вищої освіти.....	139
Yusupov V., Lenik V. Continuing Education for Sustainable Development: Theory and Practice. The Role of the Educator.....	140
Хасхачих Д. А. Особливості екстреного переходу на дистанційну форму навчання в період пандемії.....	142
Трохименко Ю. Р. Громадське здоров'я в системі публічного управління: порівняльний аналіз України та Іспанії.....	144
Шабасва Л. М. Сучасна модель управління позашкільною освітою: від теорії до практики.....	147
Tolstikova O., Aharkov S., Klimova O. Organization of Practical Training for Foreign Medical Students.....	149
РОЗДІЛ 3. БЕЗПЕКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК. ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	151
Висоцький О. Ю., Висоцька О. Є. Цифрова дипломатія: технологічний підхід...	151